

Västra Ingelstads kyrka

55.4903, 13.1170

Västra Ingelstads kyrka är ursprungligen från 1100-talet, och byggdes förmodligen som ersättning för en tidigare kyrka i trä. Vapenhuset uppfördes på 1300-talet, men kyrkan har byggts till och om ett antal gånger sedan dess.

Det berättas från slutet av medeltiden att en ägare till Månstorp vid namn Henrik Krommedige inte var Guds bästa barn och när han dog 1530 oroade sig hustrun Anne Rudsdotter med all rätt för hans själs salighet. Hon ska därför ha låtit uppföra en krypta i Västra Ingelstads kyrka och samtidigt skänka en praktfull flamländsk altartavla till kyrkan. Jag återkommer till altartavlan och krypan om en stund.

I östra gaveln finns bokstäverna C och W smidda i järn. Det är initialerna till Christence Viffert som lät uppföra gavelpartiet på 1590-talet i samband med att hennes make Henrik Bille till Månstorp dog och gravsattes i gravkoret.

Faktum är att kyrkan var patronatskyrka till Månstorps kungsgård fram till 1658 då borgen revs.

I början av 1800-talet revs en då drygt 100 år gammal klockstapel och en ny klockstol sattes upp innanför västgaveln. Först i mitten av 1800-talet försågs kyrkan med ett torn i tegel ritat av arkitekt H. J. Strömberg som var arkitekt för Akademiska Föreningen i Lund. Tornet blev sedan ombyggt 1894.

I tornet hänger två klockor. Storklockan är gjuten 1929 av M & E Ohlsson i Ystad, och var en gåva från spannmålshandlaren och kyrkvärden Nils Ohlsson och dennes hustru.

Den lilla klockan som ursprungligen var från slutet av 1500-talet blev omgjuten i Malmö 1815 av klockgjutare Lars Olsson.

I torntreppan är en gravsten inmurad, lagd över kyrkoherde Knut Cervin och dennes hustru Helena Maria avlidna 1735 respektive 1742 samt deras fyra barn. Gravstenen låg tidigare i golvet inne i kyrkan och var tänkt att placeras i korväggen. Men då den sprack när den plockades upp lät man i stället placera den på sin nuvarande plats.

Vi kommer nu in i kyrkorummet.

När man placerade det medeltida altarskåpet i kyrkan var man tvungen att riva den gamla absiden och koret och förlänga långhuset för att få plats med skåpet som är tillverkat i Antwerpen 1520, och som är ett av Lunds stifts mest berömda konstskatter. Utsnidade träfigurer berättar i olika avsnitt om Jesus liv. För att den ska få vara kvar i kyrkan, och inte bevaras på museum, krävs bland annat att man håller ständig kontroll på luftfuktigheten.

Till vänster om altaruppsatsen ser vi en dörr i norra korväggen. Den leder ner till kryptan - som var spårlöst försvunnen tills man under en renovering av kyrkan på 1930-talet upptäckte en spricka i väggen till koret. Sprickan visade sig vara en dörr som ledde ner till gravkryptan.

Och det finns bara kryptor i några få Skånska kyrkor. I Lunds domkyrka, i Sankt Olofs kyrka i Skanör och här i Västra Ingelstad. Den krypta som finns i Dalby kyrka räknas inte eftersom det inte är någon verklig krypta, utan den ursprungliga förhallen till kyrkan.

Renovering av kyrkan på 1930-talet skedde under ledning av domkyrkoarkitekt Eiler Græbe.

En ny sakristia inreddes i vad som tidigare varit vapenhus, och som fram till dess varit en del av kyrkorummet. I sakristian finns en rund glasmålning från 1939 med ett motiv som visar Jesus med röd mantel som ger en man att dricka.

Predikstolen som är från 1620 är försedd med snidade evangelister, och är skänkt av Frans Rantzau till Rantzauholm, son till Christence Viffert på Månstorp. Predikstolen som kan ha utförts av en själländsk bildhuggare, renoverades 1742 av Alexander Råå som då nytillverkade baldakinen.

Bänkinredningen är från tidigt 1700-tal, och har dörrar med målade motiv som visar dekorativa framställningar av blommor och blad, naturscener, en framställning av Jesu födelse och en bild av Månstorps gavlar med en ryttare framför. Den sistnämnda kallas Månstorpsbänken.

Kyrkan fick en ny dopfunt 1967 som är huggen i sandsten, men skålen är formad efter mässingsfatet från 1500-talet.

Märta Måås-Fjetterströms textilier finns i många kyrkor, men här i Västra Ingelstad finns en särskilt fin och omfattande

samling bestående av altarmatta, kormatta, antependium och mässhake.

Tavlorna som hänger på orgelläktaren föreställer bland annat Moses med lagtavlorna samt några av Jesus lärjungar. Målningarna är troligen utförda av Målare Håhl i Malmö 1758 och fanns tidigare på en drängläktare som revs i mitten av 1800-talet.

Orgelfasad är ritad av arkitekt A. R. Pettersson på Överintendentsämbetet till en orgel som byggdes av J. Lundahl 1862. Denna ersattes i mitten av 1930-talet av en pneumatisk orgel byggd av Theodor Frobenius i Lyngby. Kororgel från 1981 byggd av A. Mårtenssons i Lund.

Vid en utgrävning på 1930-talet av det nuvarande pannrummet återfanns över delen av ett processionskors i brons. Detta förvaras nu på Lunds Historiska museum.

Källor:

Webb: Vellinge-Månstorps församling.

Webb: Riksantikvarieämbetets bebyggelseregister.

Pdf: "Västra Ingelstads kyrka - vård och underhållsplan". Caroline Ranby 2016.

Bok: "Om Västra Ingelstads kyrka - Murar Monument Människor"- Ernst Frostin 1983. ISBN 91-970121-2-2